

Minister Rozwoju i Technologii

Znak pisma: DDR-VI.054.4.2024

Warszawa, 28 czerwca 2024 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedź na interpelację nr 3202 Pana Posła Daniela Milewskiego

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją Pana Posła Daniela Milewskiego, w sprawie wykorzystania zamówień publicznych jako narzędzia stymulowania rozwoju gospodarczego, poniżej przedstawiam odpowiedzi na zadane pytania.

Ad. 1

Działania Rady Ministrów mające na celu wykorzystanie zamówień publicznych do stymulowania rozwoju gospodarczego polegają na wdrażaniu odpowiednio ukierunkowanej Polityki zakupowej państwa, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2022 r. Jest to dokument o charakterze średniookresowej strategii przyjmowany raz na 4 lata, który stanowi instrument powiązania wydatków dokonywanych poprzez zamówienia publiczne z realizacją kluczowych polityk oraz celów strategicznych państwa w obszarze gospodarczym, społecznym oraz środowiskowym.

Służy ona odejściu od postrzegania zamówień publicznych wyłącznie w kategoriach sformalizowanych procedur, których dochowanie jest głównym i najważniejszym celem. Ukierunkowuje zakupy na usługi, dostawy oraz roboty budowlane o kluczowym znaczeniu z punktu widzenia interesów państwa. Jest ona uzupełnieniem systemowych zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych.

W Polityce zakupowej państwa zdefiniowano trzy priorytety: I. **Profesjonalizacja**, II. **Rozwój potencjału MŚP**, III. **Zrównoważone i innowacyjne zamówienia publiczne**.

Profesjonalizacja to postawienie na kompetencje i rozwój pracowników zamawiających, co będzie miało pozytywny wpływ na sposób przygotowywania i przeprowadzania procesów zakupowych, w tym większą otwartość zamawiających na innowacyjne oraz przyjazne środowisku produkty oraz usługi. Wzrost poziomu profesjonalizacji to także większa efektywność procesów zakupowych.

Przedsiębiorcy należący do sektora MŚP odgrywają istotną rolę w polskiej gospodarce. Tworzenie silnego i stabilnego sektora MŚP, którego potrzeby i możliwości są szeroko uwzględniane przez instytucje publiczne, przyczynia się do wzmacniania polskiej gospodarki. Do rozwoju potencjału sektora MŚP wykorzystywane są zamówienia publiczne, które stanowią jedno z głównych narzędzi dystrybucji środków publicznych do gospodarki.

Wsparcie rozwoju potencjału MŚP realizowane jest poprzez dalsze otwieranie rynku zamówień publicznych na potrzeby i możliwości MŚP. Dzięki temu następuje wzrost liczby przedsiębiorców ubiegających się i pozyskujących zamówienia. Spojrzenie na procesy zakupowe z perspektywy MŚP stanowi istotny wyznacznik działań zamawiających należących do administracji rządowej. Większa liczba zamówień innowacyjnych oraz zrównoważonych, w ramach realizacji poniższego priorytetu Polityki zakupowej państwa, będzie również odgrywać znaczącą rolę w zwiększaniu zainteresowania MŚP rynkiem zamówień publicznych.

W ramach priorytetu *Rozwój potencjału MŚP* przewidziano rozszerzenie dostępu do zamówień publicznych dla sektora MŚP poprzez m.in.: I. zobowiązanie zamawiających do przeprowadzania procesów zakupowych w sposób zapewniający MŚP możliwość ubiegania się o zamówienie; II. wsparcie merytoryczne MŚP (szkolenia, warsztaty, poradniki); III. wsparcie nawiązywania współpracy w ramach konsorcjum; IV. wprowadzenie mechanizmu certyfikacji wykonawców, który stworzy wykonawcom możliwość uzyskania certyfikatu, który wykonawcy będą mogli wykorzystać w celu potwierdzenia swoich zdolności i zasobów; V. zwiększenie udziału polskich przedsiębiorców, w tym MŚP, w zamówieniach międzynarodowych.

Głównym założeniem priorytetu *Zrównoważone i innowacyjne zamówienia publiczne* jest zwiększenie liczby zamówień społecznie odpowiedzialnych, zamówień zielonych oraz zamówień innowacyjnych. Wpisuje się to w model zrównoważonego rozwoju, który stanowi fundament polityki środowiskowej, społecznej oraz gospodarczej krajów rozwiniętych.

Polska poczyniła w ostatnich latach znaczne postępy w tym zakresie, lecz podejmowane są dalsze działania wspierające realizację przyjętych celów.

W ramach powyższego priorytetu przewidziano m.in. przeznaczenie przez zamawiających określonej części środków publicznych wydatkowanych poprzez zamówienia publiczne na zamówienia zrównoważone i innowacyjne, a także powołanie zespołu ds. ds. zielonych zamówień, który będzie ustalał katalog zamówień objętych obowiązkiem stosowania określonych aspektów środowiskowych.

Ad. 2

Analizy dotyczące kwestii nabywania przez sektor publiczny usług, dostaw oraz robót budowlanych o charakterze innowacyjnym wskazują jednoznacznie, że do głównych barier i ograniczeń wpływających negatywnie na skłonność uczestników rynku zamówień publicznych do rozwoju segmentu zamówień na innowacje należy niechęć do ponoszenia nadmiernego ryzyka wynikającego ze stosowania niestandardowego podejścia (zamawiający) oraz brak umiejętności zarządzania ryzykiem związanego z realizacją zamówienia na innowacje (wykonawcy). W dużej mierze wynika z braku odpowiedniego przygotowania merytorycznego i organizacyjnego.

Mając powyższe na uwadze, w Polityce zakupowej państwa położono bardzo silny nacisk na kwestię profesjonalizacji zamawiających oraz wykonawców. Uznano bowiem, że aktualne ramy prawne są wystarczające do udzielania zamówień na innowacje, a tym co wymaga dalszego doskonalenia jest kwestia ich efektywnego stosowania.

Mając na uwadze powyższe w Polityce zakupowej państwa przewidziano wdrożenie szerokiego programu szkoleń dla zamawiających, obejmującego m.in. zagadnienia związane z udzielaniem zamówień na innowacje. Zamawiający z administracji rządowej zostali zobowiązani do wdrożenia wybranych elementów Europejskich ram kompetencji dla specjalistów ds. zamówień publicznych (ProcurCompEU), co ma wspierać udzielanie zamówień publicznych jako strategiczną funkcję, która zapewnia inwestycje publiczne na rzecz zrównoważonego rozwoju. Ministerstwo Rozwoju i Technologii nawiązało także współpracę w Bankiem Światowym w celu wypracowania optymalnych zaleceń i rekomendacji dotyczących wdrażania ProcurCompEu. Prowadzone są również prace nad stworzeniem platformy internetowej, która ma stanowić centralne repozytorium wiedzy na temat zamówień publicznych, w tym zamówień na innowacje. Powyższe działania mają w swym założeniu wzmocnić potencjał kompetencyjny zamawiających, a w konsekwencji

zwiększyć ich gotowość do odchodzenia od rozwiązań standardowych na rzecz rozwiązań innowacyjnych.

W celu zachęcenia wykonawców do szerszego udziału w rynku zamówień publicznych, w tym niwelowania ryzyka związanego z ubieganiem się o zamówienia na innowacje, w Polityce przewidziano realizację priorytetu *Rozwój potencjału MŚP*. Działania podejmowane w jego ramach mają na celu ułatwienie dostępu przedsiębiorcom do rynku zamówień publicznych, m.in. poprzez wzmocnienie ich wiedzy na temat zamówień publicznych. Obok ustanowienia ogólnopolskiego programu szkoleń dla MŚP, tworzone jest przez Ministerstwo bezpłatne i kompleksowe repozytorium wiedzy na temat zamówień dedykowane wykonawcom (w ramach wspomnianej powyżej platformy internetowej), w którym dostępna wiedza dotycząca kluczowych kwestii związanych z zamówieniami publicznymi.

Należy podkreślić, że w ustawie z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych wprowadzono regulacje, których celem jest bardziej równomierne rozłożenie ryzyka związanego z realizacją zamówienia publicznego pomiędzy strony zawartej umowy (np. zasada współpracy zamawiającego z wykonawcą, szersze stosowanie zaliczek i częściowych płatności, obniżenie wysokości zabezpieczenia należytego wykonania umowy, obowiązkowe klauzule waloryzacyjne, limit kar umownych, katalog klauzul abuzywnych).

Ad 3

Stymulowanie wzrostu popytu sektora publicznego na innowacje poprzez zamówienia publiczne stanowi jedno z głównych zagadnień w kontekście kierunków dalszego rozwoju systemu zamówień publicznych w Polsce. Ministerstwo Rozwoju i Technologii wraz z Urzędem Zamówień Publicznych od dłuższego czasu podejmuje starania, aby zamówienia publiczne przestały być postrzegane wyłącznie w kategoriach sformalizowanej procedury i stały się instrumentem realizacji strategicznych celów państwa, szczególnie w obszarze innowacji, społecznym, a także ochrony środowiska i klimatu.

Powyższe podejście znalazło pełne odzwierciedlenie w obowiązującej Polityce zakupowej państwa. Podkreślono w niej, że celem jest włączenie środków wydatkowanych w ramach systemu zamówień publicznych do działań państwa w zakresie rozwoju polskich innowacji. Zamawiający publiczni mają bowiem potencjał, aby jako klienci na innowacje, przy wykorzystaniu środków, jakim dysponują, stali się ważnym impulsem dla rozwoju technologii. Branże, które są zależne od klientów należących do sektora publicznego, mają

być zachęcane do wypracowywania innowacyjnych rozwiązań i przyjmowania nowych technologii przez generowanie odpowiedniego popytu w sektorze publicznym.

W Polityce wskazano szereg rekomendacji bezpośrednio ukierunkowanych na wzrost liczby zamówień publicznych na innowacje. Jedną z rekomendacji dotyczy szerszego stosowania zamówień przedkomercyjnych (Pre-Commercial Procurement - PCP), które dotyczą zakupu usług badawczych i rozwojowych. Kierownikom zamawiających zalecono, aby dążyli do alokowania 3% budżetu wydatkowanego na zamówienia na projekty PCP oraz do tego, aby w 20% wszystkich zamówień ich element lub część zawierało zakup w formule „pierwszy klient innowacji” (Public Procurement od Innovation - PPI).

Należy podkreślić, że wśród celów Polityki wskazano także zwiększenie udziału zielonych zamówień w rynku zamówień publicznych, co ma w swym założeniu sprzyjać nie tylko ograniczeniu negatywnego wpływu człowieka na środowisko i klimat, ale również pobudzaniu rozwoju gospodarczego, w tym budowaniu potencjału sektora ekoinnowacyjnych technologii, usług oraz produktów.

Zgodnie z przyjętymi założeniami oczekuje się działania i rekomendacje przyjęte w Polityce doprowadzą do istotnego wzrostu liczby zamówień publicznych na innowacje udzielanych przez sektor administracji publicznej.

Ad. 4

Krajowe prawo zamówień publicznych stanowi implementację prawa unijnego z obszaru zamówień publicznych. Ustawa z dnia 11 stycznia 2019 r. – Prawo zamówień publicznych przewiduje wszystkie rozwiązania ukierunkowane na wzrost innowacyjności, które przewidują odpowiednie dyrektywy unijne, w tym Dyrektywa 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych (tzw. Dyrektywa klasyczna). Mowa tu przede wszystkim o dedykowanym trybie udzielania zamówień, tj. partnerstwo innowacyjne, oraz kryteriach jakościowych oceny ofert, które mogą dotyczyć także aspektów innowacyjnych.

Aktualne ramy prawne nie przewidują rozwiązań wskazanych w powyższym pytaniu. Uznano bowiem, że najlepszym czynnikiem stymulującym podaż rozwiązań innowacyjnych ze strony wykonawców będzie wzrost popytu na tego typu rozwiązania ze strony sektora publicznego. Zauważalny i stabilny wzrost zainteresowania podmiotów publicznych rozwiązaniami o charakterze innowacyjnym, nie tylko w krótko, ale i w długoterminowej perspektywie, będzie zachęcał wykonawców do zwiększania nakładów na działalność badawczo-rozwojową, co przełoży się na wzrost innowacyjności samych zamówień

publicznych oraz całej gospodarki. Należy bowiem pamiętać, że środki publiczne wydatkowane poprzez zamówienia publiczne to około 10% krajowego PKB.

W celu osiągnięcia powyższego celu przyjęto komplementarne wobec siebie priorytety obowiązującej Polityki zakupowej państwa. Ułatwienie dostępu do rynku przedsiębiorcom, w połączeniu z większą liczbą zamówień na innowacje - dzięki realizacji zaleceń ujętych w priorytecie *Zrównoważone i innowacyjne zamówienia* - ma stanowić kluczowy czynnik pobudzania innowacyjności zamówień publicznych. Ocena, czy powyższe założenia zostały osiągnięte, będzie możliwa po zakończeniu wdrażania Polityki Zakupowej Państwa, która obowiązuje do końca 2025 r.

Ad. 5

W ślad za prawem unijnym ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych w art. 242 przewiduje możliwość wyboru oferty na podstawie kryteriów jakościowych. Dodatkowo wprost wskazano, że kryteriami jakościowymi mogą być w szczególności kryteria odnoszące się do aspektów innowacyjnych. Prawo zamówień publicznych zawiera zatem odpowiednią podstawę prawną do stosowania przez zamawiających kryteriów jakościowych umożliwiających wybór oferty zawierających bardziej innowacyjne rozwiązania. Ustawa nie precyzuje przy tym konkretnych kryteriów dotyczących innowacyjności w celu pozostawienia swobody decyzyjnej zamawiającym, tak aby mogli dostosować przedmiotowe kryteria do specyfiki konkretnego przedmiotu zamówienia. Podkreślenia jednocześnie wymaga, że ww. ustawa przewiduje ograniczenie w stosowaniu ceny jako jedyne kryterium oceny ofert.

Mając na uwadze powyższe informuję, że aktualnie nie jest planowane wprowadzenie konkretnych wskaźników lub ocen jakościowych w ustawie – Prawo zamówień publicznych.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Jacek Tomczak

Sekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. L 119 z 4 maja 2016 z późn. zm.), zwanego dalej „RODO”, informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Rozwoju i Technologii z siedzibą w Warszawie, przy Placu Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, e-mail: kancelaria@mrit.gov.pl, tel. +48 222 500 123, adres skrytki na ePUAP: /MRPiT/SkrytkaESP. Wykonującym obowiązki Administratora jest Dyrektor Departamentu Doskonalenia Regulacji Gospodarczych.
2. Jeśli ma Pani/Pan pytania dotyczące przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, a także przysługujących Pani/Panu praw, może się Pani/Pan kontaktować z Inspektorem Ochrony Danych w MRiT wysyłając informację na skrzynkę: iod@mrit.gov.pl.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c) RODO tj. w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2022 r. poz.1339 z późn. zm.), w celu udzielenia odpowiedzi na interpelację lub zapytanie poselskie.
4. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
 - organy władzy publicznej oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub działające na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa (np. na żądanie sądów, urzędów skarbowych, Prokuratury lub Policji);
 - inne podmioty, które na podstawie stosownych umów podpisanych z MRiT przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem jest Minister Rozwoju i Technologii (np. podmioty świadczące usługi prawne, dostawcy systemów informatycznych i usług IT oraz telekomunikacyjnych, operatorzy pocztowi i kurierzy).
5. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celu ich przetwarzania tj. do chwili załatwienia sprawy, w której zostały one zebrane, a następnie – w przypadkach, w których wymagają tego przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 ze zm.) – przez czas określony w tych przepisach.
6. Pani/Pana dane osobowe nie będą podlegać zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji lub profilowaniu.
7. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego ani do organizacji międzynarodowych.
8. Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na interpelację/zapytanie poselskie.
9. W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych przysługują Pani/Panu następujące prawa:
 - prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii zgodnie z art. 15 RODO;
 - prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych jeśli są błędne lub nieaktualne, zgodnie z art. 16 RODO;

- prawo do ograniczenia przetwarzania danych zgodnie z art. 18 RODO.

10. W przypadku powzięcia informacji o niezgodnym z prawem przetwarzaniu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego właściwego w sprawach ochrony danych osobowych, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.